

Hemşirelik Öğrencilerinde Kariyer Geleceği ile Hemşirelik Mesleğine Yönelik İmaj Algısı Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Determining the Relationship Between Career Future and Image Perception of Nursing Profession in Nursing Students

Sevim Şen , Sedef Özdilek , Elif Nazlı Öz

SHYD 2021;8(1):21-30
doi:10.5222/SHYD.2021.62408

Cite as: Şen S, Özdilek S, Öz EN. Hemşirelik öğrencilerinde kariyer geleceği ile hemşirelik mesleğine yönelik imaj algısı arasındaki ilişkinin belirlenmesi. Sağlık ve Hemşirelik Yönetim Dergisi. 2021;8(1):21-30.

Öz

Amaç: Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinde kariyer geleceği ile hemşirelik mesleğine yönelik imaj algısı arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tasarımda yapılmıştır. Hemşirelik bölümünde öğrenim gören ve araştırmaya katılmayı kabul eden 149 öğrenci örneklemini oluşturmuştur. Araştırmanın verileri demografik ve kariyer planlamasına ilişkin soruları içeren “Bilgi Formu, Kariyer Geleceği Ölçeği ve Hemşirelik Mesleğine Yönelik İmaj Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistikler, Kruskal-Wallis testi, Bonferroni testi ve Pearson korelasyon testleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21,26±1,67 olup %94,63’ü kadın ve çoğunluğu Anadolu lisesi mezunudur. Öğrenci hemşirelerin kariyer geleceğine ilişkin algılarının düşük olduğu, hemşirelik imaj algılarının zayıf olduğu ve kariyer geleceği ile hemşirelik imaj algıları arasında pozitif yönde bir ilişki belirlenmiştir.

Sonuç: Öğrenci hemşirelerin kariyer geleceğine olumlu bakış açısı kazandırılmasının hemşirelik imajı algısına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Kariyer geleceği, kariyer uyumluluğu, hemşirelik imajı, hemşirelik öğrencisi

Abstract

Aim: The aim of this research is to examine the relationship between the future of career in nursing students and their image perceptions towards nursing profession.

Method: The sample of the descriptive and cross-sectional research consisted of 149 students who studied at the Nursing Department and agreed to participate in the study. The data of the research were collected using an Information Form containing questions about demographic and career planning, Career Futures Inventory (CFI) and The Scale for The Image of Nursing Profession. Data were analyzed using descriptive statistics, Kruskal-Wallis test, Bonferroni test and Pearson correlation tests.

Results: The average age of the students participating in the study was 21.26 ± 1.67, while 94.63% of them were female students and the majority of them were Anatolian High School graduates. Weakly positive correlations were found among student nurses’ perceptions about future of their career, their nursing image perceptions were weak, their career future and their nursing image perceptions.

Conclusion: It is thought that providing a positive perspective to the career future of student nurses may positively contribute to the perception of nursing image.

Keywords: Career future, career compatibility, nursing image, nursing student

Received / Geliş:
23.07.2020

Accepted / Kabul:
17.11.2020

Published Online / Online Yayın:
28.04.2021

Corresponding author /
Sorumlu yazar:

Sevim Şen

Yeditepe Üniversitesi, Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Bölümü, İstanbul

✉ sevim.sen@yeditepe.edu.tr

ORCID: 0000-0003-3301-4153

S. Özdilek 0000-0002-6330-0559

E.N. Öz 0000-0002-9060-1437

Yeditepe Üniversitesi, Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Bölümü, İstanbul

*Araştırma, 25-27 Nisan 2019
tarihinde, Afyonkarahisar
Sağlık Bilimleri Üniversitesinde
düzenlenen 18. Ulusal Hemşirelik
Öğrencileri Kongresinde “sözel
bildiri” olarak sunulmuştur.

Extended Abstract

Introduction: The rapidly changing world with technology seems to affect career development. In order for individuals to adapt to this speed, they need to increase their coping attitudes and skills and use the resources correctly. For this reason, the perception of career future, which evaluates the level of compatibility, optimism and knowledge level of individuals, comes to the fore. Especially, the individual's orientation of his/her future and having an optimistic point of view about his/her career increase work efficiency and aid in their coping with unemployment. It is stated that nursing image is the leading factor that affects the job performance, intention to quit, status, power and health care skills of nurses. Therefore, it can be thought that one of the most important factors affecting the perception of career future is the perception of nursing image. Therefore this research on nursing students is planned in order to examine the relationship between career for the future of the nursing profession, and image perception.

Method: The research had a descriptive and cross-sectional design. The data were filled by the first, second, third and fourth year students of 2018-2019 academic year at a Foundation University Faculty of Health Sciences Nursing Department in Istanbul. The data of the research were collected using the Information Form containing questions about demographic characteristics and career planning, Career Futures Inventory (CFI) and The Scale for The Image of Nursing Profession. The collected data were analyzed using SPSS 25.0 (SPSS Inc) package program. Descriptive statistics were analyzed with Kruskal-Wallis test, Bonferroni test and Pearson correlation test for the distribution between the groups in the analysis of the scores obtained.

Results: Most (94.63%) of the study participants were female students. Average age of the study population was 21.26 ± 1.67, while study participants were first (22.81%), second (29.53%), third (24.16%), and fourth (23.48%) grade students. Nursing was the first choice of 62.41% of the participants, It was stated that 75.16% of them preferred their career voluntarily, 90.6% of them had a career plan, and 51% of the participants stated that they wanted to receive postgraduate education. Mean total scale and subscale scores of the students were as follows: Career Futures Inventory (CFI): 2.19 ± 0.51, Career Compatibility Subscale: 1.93 ± 0.62, career optimism: 2.32 ± 0.58, knowledge: 2.62 ± 0.65, the Scale for the Image of Nursing Profession total score: 1.94 ± 0.48, occupational qualification: 1.31 ± 0.63, working conditions: 1.51 ± 0.56, gender: 3.15 ± 0.72, education: 1.43 ± 0.81, professional status: 2.65 ± 1.03, and external appearance: 2.11 ± 1.03. It was determined that there was a positive significant correlation between total scores of Career Futures Inventory (CFI), and the Scale for the Image of Nursing Profession ($r = .384$ and $p < .001$).

Conclusion: According to the results of the study; the perception of nursing image also increases with the expectation that the individual will decide on his/her career, cope with future changes and take new responsibilities related to his/her job and gain positive results about career development. In this regard, it is thought that the perception of nursing image will increase as the nurse looks positively towards the future of her career, is reinforced with methods that will help to deal with the problems they faced more effectively, and then the results will be reflected in his/her practice.

Giriş

Teknoloji ile birlikte iletişimin çok yönlü artması, sosyal medyanın aktif kullanılması, bilgiye ulaşmanın kolaylaşması, yapay zeka gibi etmenler iş yaşamı ile birlikte üretimin ve sosyal yaşamın yapısını farklılaştırarak, kariyer gelişiminin çok hızlı değişmesine neden olmaktadır (Kalafat, 2012, 2014). Özellikle bireylerin yaşam koşulları ve dünyaya bakış açılarının değişmesi, eğitim düzeyinin ve farkındalıklarının yükselmesi ile mesleki yaşamın önemi de artmaktadır (Park ve ark., 2018; Rottinghaus, Day ve Borgen, 2005, Rottinghaus, Buelow, Matyja ve Schneider, 2012). Bireylerin iş yaşamlarını etkileyen koşullar değiştiğinde uyum sağlamları için baş etme ile ilgili tutum ve becerilerini arttırmaları ve kaynakları kullanmayı bilmeleri gittikçe daha fazla önem kazanmaktadır (Rottinghaus ve ark., 2012). Bu nedenle bireylerin kariyerlerine yönelik uyumlu olma durumu, iyimser olma hali ve kariyer olanakları ile ilgili bilgi sahibi olma durumunu değerlendiren, kariyer geleceği algısı önemli bir konu olarak değerlendirilmektedir. Bireyin kariyer geleceği algısı, kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği ve mesleğinin sağladığı iş olanakları hakkında bilgi sahibi olması olarak tanımlanmaktadır (Kalafat, 2014). Kariyer uyumluluğu, bireyin mesleği ile ilgili meydana gelen olası ya da ani değişikliklerle başa çıkması ve bu değişiklikleri fırsata çevirme konusunda bakış açısına sahip olması, kendini hazır hissetme düzeyi ve kendini geliştirmeye yönelik girişimde bulunma yeteneği olarak ele alınmaktadır (Sökmen ve Aydın, 2016). Kariyer iyimserliği, bireyin mesleğine yönelik olumlu görüşe sahip olması ve bu olumlu tutumunu mesleki gelişiminde de sürdürmeye devam etmesi olarak değerlendirilmektedir (Sökmen ve Aydın, 2016). Kariyer seçenekleri hakkında bilgi ise bireyin mesleği ile ilgili iş gücü piyasası ve işe yerleşme ve seçim sürecine ilişkin yapıyı değerlendirmesi konusunda farkındalık düzeyini göstermektedir (Sökmen ve Aydın, 2016). Bu nedenle, bireyin, kariyer uyumluluğu ile birlikte kariyer iyimserliği ve kariyer seçenekleri hakkında yeterli bilgi sahibi olması, olumlu "kariyer geleceği algısını" oluşturduğu bildirilmektedir (Kalafat, 2014).

Meslek imajı, toplumun bir meslek grubu hakkında belirli bir görüşe sahibi olması ve bu görüşünün geniş ölçüde kabul görmesi olarak tanımlanmaktadır. Hemşirelik mesleği ile ilgili hem hemşirelerin hem de toplumun mesleğe yönelik görüşlerinin benzer ve farklı yönleri, mesleğin topluma yansımaları göstermektedir (Dost, 2014). Dünyada 100-150 yıllık bir geçmişe sa-

hip ve sağlık bakım sisteminde önemli yeri olan bu mesleğe bağlı olarak, 20 milyon hemşire görev yapmaktadır (Khorshid, Eşer, Çınar ve Arslan, 2005; World Health Organization [WHO], 2016). Ancak, toplum ve hemşirelerin, hemşire imajı ile ilgili birtakım basmakalıp düşünceye sahip oldukları görülmektedir. Bir hemşirenin mesleğine ilişkin imajı, insanların bu meslek hakkındaki inançları, görüşleri ve önyargılarından etkilenmektedir. Olumlu ve gerçekçi bir mesleki imajın, o mesleğin konumu üzerinde büyük etki yarattığı belirtilmektedir. İlgili çalışmalar, hemşirelik mesleğinin çok çekici bulunmadığını, ancak toplum gözünde melek, koruyucu melek veya asil gibi basmakalıp/klişe sözlerle tanımlanan bir hemşirelik imajı olduğunu göstermektedir (Tzeng, 2006; Wańkiewicz ve ark., 2015). Bu görüşlerin, mesleği ve meslek üyelerini birçok açıdan özellikle de kariyer geleceği planlanmasında etkileyebileceği düşünülmektedir. Bireyin mesleğine yönelik algıladığı güçlüklerin azalması ile kariyer geleceği hakkındaki düşüncelerin olumlu etkilendiği belirtilmektedir (Kalafat, 2014). Bu nedenle hemşirelik imajının kariyer geleceği algısı ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, hemşirelik imajı ve kariyer geleceği algısının lisans eğitimi sırasında atırılması önemli bir konu olmakla birlikte, hemşirelik öğrencilerinde bu konularda yapılan araştırmaların sayısının sınırlı olduğunun görülmesi üzerine bu çalışmanın yapılmasına karar verilmiştir.

Yöntem

Araştırmanın Amacı ve Türü: Tanımlayıcı ve kesitsel tasarımda yapılan bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinde kariyer geleceği ile hemşirelik mesleğine yönelik imaj algısı arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Araştırma Soruları: Çalışmada:

- Hemşirelik öğrencilerinin akademik yıllara göre kariyer geleceği ve hemşirelik mesleğine yönelik imaj algısı nedir?
- Hemşirelik öğrencilerinin kariyer geleceği ve hemşirelik mesleğine yönelik imaj algısı arasında anlamlı bir ilişki var mı? sorularına yanıt aranmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi: Araştırmanın evrenini, İstanbul'da bir vakıf üniversitesi sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören tüm öğrenciler (213 öğrenci) oluşturmuştur. Çalışmada, veri toplama formları eksik dolduran ve araştırma tarihlerinde devamsız olan öğrenciler (64 öğrenci) araştırma dışında bırakıldığı için araştırma 149 öğrenci ile yapılmıştır.

Veri Toplama Araçları: Araştırmanın verileri demografik ve kariyer planlamasına ilişkin soruları içeren "Bilgi Formu, Kariyer Geleceği Ölçeği ve Hemşirelik Mesleğine Yönelik İmaj Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır.

Bilgi formu, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olup öğrencilerin temel demografik özelliklerini (yaş, cinsiyet, okul vb.) belirlemek üzere yedi soru ve kariyer planlamasına ilişkin sekiz soru olmak üzere toplam 15 sorudan oluşmaktadır.

Kariyer Geleceği Ölçeği (KARGEL), Rottinghaus ve arkadaşları (2005) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe geçerlilik güvenilirlik çalışması Kalafat (2012) tarafından yapılmıştır. Ölçek, toplam 25 madde olup kariyer uyumluluğu (KU) 11 madde (1-11. maddeler), kariyer iyimserliği (Kİ) 11 madde (12-22. maddeler) ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi (AB) 3 madde (23-25. maddeler) olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek 5'li Likert ölçeği olarak tasarlanmış ve yanıt seçenekleri "kesinlikle katılıyorum-5" ile "kesinlikle katılmıyorum-1" arasında değişmektedir. Ölçek 15 olumlu, sekiz olumsuz maddeyi içermektedir. Ölçeğin içerdiği olumsuz maddelerde puanlar ters çevrilerek puanlanmakta ve diğer bütün maddeler 1-5 arası puanlanmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları kariyer uyumluluğu için ,83, kariyer iyimserliği ,82 ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyutu için ,62 ve toplamda ,88 bulunarak ölçeğin yeterli güvenilirlik düzeylerine sahip olduğu görülmüştür (Kalafat, 2012).

Hemşirelik İmaj Algısı Ölçeği (HMYİÖ), Dost (2014) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, toplam 42 madde olup mesleki nitelik 11 madde, çalışma koşulları 10 madde, cinsiyet 8 madde, eğitim 5 madde, mesleki statü 5 madde ve dış görünüm 3 madde olmak üzere 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek 5'li Likert ölçeği olarak tasarlanmış ve yanıt seçenekleri "kesinlikle katılıyorum-5" ile "kesinlikle katılmıyorum-1" arasında değişmektedir. Ölçeğin değerlendirilmesinde 8, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29 ve 31 numaralı maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçekten alınan puan 42-210 arasında değişmekte ve puan artıka imaj algısı olumlu olarak değerlendirilmektedir (Dost, 2014).

Verilerin Toplanması: Araştırmacılar tarafından, çalışma hakkında kısa açıklamanın ardından gönüllü olan öğrencilere araştırmanın amacı, araştırma ekibi, yöntem ve veri saklama hakkında bilgilendirilme yapılmıştır. Herhangi bir isim veya tanımlayıcı veri istenmemiş ve katılımcılara verilerin yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacağı bilgisi verilmiştir. Ayrıca, çalışma sürecinde öğrencilere herhangi bir girişim uygulanmamıştır. Bilgilendirme sonrasında gönüllü olan katılımcılardan, sözlü ve yazılı bilgilendirilmiş onam alınarak sınıf ortamında veri toplama aracı dağıtılmış ve geri toplanmıştır. Veri toplama aracının teslimi ve tamamlanması ortalama 25 dakika sürmüştür.

Verilerin Değerlendirilmesi: Veriler SPSS 25.0 (SPSS Inc) paket program kullanılarak analiz edilmiştir. Katılımcıların demografik özelliklerini ve ölçeklerden elde edilen puanların analizinde tanımlayıcı istatistikler (frekans, yüzde, ortalama, standart sapma vb.) kullanılmıştır. Gruplar arası karşılaştırmalar için Kruskal-Wallis testi, Bonferroni testi ve Pearson korelasyon testi ile analiz edilmiştir. Veriler $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü: Çalışmada, bir vakıf üniversitesinin Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (KAEK Karar No: 986 ve 12/03/2019 tarihli) etik kurul izni, kurum izni ve araştırmaya katılan katılımcılardan “bilgilendirilmiş onam” alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları: Çalışma, 2018-2019 eğitim yılında Türkiye’de bir vakıf üniversitesinde sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin görüşleriyle sınırlıdır. Çalışmanın örnekleminin kısmen küçük ve yalnızca bir kuruma ait olması dikkate alındığında, sonuçlar tüm hemşirelik öğrencileri için genellenemez.

Bulgular

Araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin demografik özellikleri Tablo 1’de incelenmiştir.

Tablo 1. Hemşirelik öğrencilerinin demografik özellikleri (N:149)

	N	%
Cinsiyet		
Erkek	8	5,37
Kadın	141	94,63
Yaş Ortalaması	21,26±1,67	
Akademik Yıl		
Birinci yıl	34	22,81
İkinci yıl	44	29,53
Üçüncü yıl	36	24,16
Dördüncü yıl	35	23,48
Yaşadığı Yer		
Aile	106	71,14
Arkadaş	16	10,74
Yalnız	11	7,39
Yurt	16	10,73
Gelir Düzeyi		
Yüksek	12	8,05
Orta	133	89,26
Düşük	4	2,69
Tercih Sırası		
İlk tercih	93	62,41
2 ve üstü	56	37,58
İsteyerek seçme		
Evet	112	75,16
Hayır	37	24,84
Tercih Nedeni		
Aile isteği	21	14,09
İş bulma	18	12,09
Kendi isteği	100	67,11
Diğer	10	6,71
Kariyer planı var mı?		
Evet	135	90,6
Hayır	14	9,4
Kariyer Planı		
Akademisyen olma	49	32,9
Lisansüstü eğitim	76	51
İkinci üniversite	7	4,7
Yönetici hemşire	12	8,05
Diğer	5	3,35

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $21,26 \pm 1,67$ olup %94,63'ü kadın, %5,36'sı erkek ve çoğunluğu Anadolu lisesi mezunudur. Öğrencilerin %22,81'i birinci sınıf, %29,53'ü ikinci sınıf, %24,16'sı üçüncü sınıf ve %23,48'i dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Katılımcıların %71,14'ü ailesinin yanında yaşadığını, %89,26'sı gelir düzeyinin orta olduğunu, %62,41'i hemşirelik bölümünün ilk tercihi olduğunu, %75,16'sı bölümü isteyerek seçtiğini, %67,11'i bölümü kendi isteği ile seçtiğini, %90,6'sı mezuniyet sonrası kariyer planının olduğunu ve %51'i lisan üstü eğitim almak istediğini bildirmiştir (Tablo 1).

Hemşirelik öğrencilerinin "Kariyer Geleceği Ölçeği" puan ortalamaları ve öğrencilerin sınıflarıyla yapılan karşılaştırma Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Hemşirelik öğrencilerinin akademik yıllarına göre "Kariyer Geleceği Ölçeği" puan ortalamalarının dağılımı (N: 149).

Kariyer Geleceği Ölçeği	Birinci Sınıf	İkinci Sınıf	Üçüncü Sınıf	Dördüncü Sınıf	F p	Difference
	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS		
Kariyer uyumluluğu	1,92±0,63	1,92±0,61	1,92±0,66	1,92±0,62	F=1,543 P=0,289	No difference
Kariyer iyimserliği	2,32±0,57	2,34±0,58	2,23±0,61	2,23±0,59	F=1,394 P=0,387	No difference
Bilgi	2,64±0,71	2,63±0,70	2,57±0,60	2,57±0,66	F=0,562 P=0,769	No difference
Toplam puan	2,18±0,52	2,19±0,51	2,14±0,54	2,14±0,52	F=0,700 P=0,892	No difference

Tablo 2 incelendiğinde; "Kariyer Geleceği Ölçeği" toplam puanının en yüksek ikinci sınıf ($2,19 \pm 0,51$), en düşük dördüncü sınıfta ($2,14 \pm 0,52$) olduğu saptanmıştır. Ölçeğin alt boyutları olan kariyer uyumluluğu en yüksek üçüncü sınıf ($1,92 \pm 0,66$), en düşük ikinci sınıf ($1,92 \pm 0,61$), kariyer iyimserliği en yüksek ikinci sınıf ($2,34 \pm 0,58$), en düşük dördüncü sınıf ($2,23 \pm 0,59$), bilgi en yüksek birinci sınıf ($2,64 \pm 0,71$), en düşük üçüncü sınıf ($2,57 \pm 0,60$) öğrencilerinde olduğu görülmüştür. Ölçeğin toplam ve alt ölçek boyut puanları ile öğrencilerin akademik yılları arasında yapılan istatistiksel karşılaştırmada, anlamlı fark saptanmamıştır ($p > ,05$) (Tablo 2).

Hemşirelik öğrencilerinin "Hemşirelik İmaj Algısı Ölçeği" toplam ve alt boyut puan dağılımları ve sınıflarla karşılaştırması Tablo 3'te ele alınmıştır.

Tablo 3. Hemşirelik öğrencilerinin akademik yıllarına göre "Hemşirelik İmaj Algısı" Ölçeği puan ortalamalarının dağılımı (N: 149)

Hemşirelik İmaj Algısı	Birinci Sınıf	İkinci Sınıf	Üçüncü Sınıf	Dördüncü Sınıf	F p	Difference
	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS		
Mesleki nitelik	1,35±0,72	1,31±0,63	1,34±0,68	1,34±0,64	F=1,357 P=0,257	No difference
Çalışma koşulları	1,60±0,65	1,53±0,56	1,43±0,54	1,43±0,57	F=1,154 P=0,295	No difference
Cinsiyet	3,05±0,77	3,12±0,72	3,15±0,78	3,15±0,73	F=0,871 P=0,627	No difference
Eğitim	1,38±0,73	1,37±0,74	1,53±0,97	1,53±0,82	F=0,610 P=0,905	No difference
Mesleki statü	2,62±1,03	2,61±1,08	2,70±1,06	2,70±1,04	F=1,287 P=0,807	No difference
Dış görünüm	1,97±0,95	2,12±1,04	2,20±1,17	2,20±1,04	F=1,131 P=0,754	No difference
Toplam puan	1,93±0,52	1,93±0,48	1,95±0,52	1,95±0,48	F=0,627 P=0,970	No difference

Tablo 3 incelendiğinde; “Hemşirelik İmaj Algısı Ölçeği” toplam puanı en yüksek üçüncü sınıf ($1,95\pm 0,52$), en düşük ise ikinci sınıf öğrencilerinde ($1,93\pm 0,48$) olduğu bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutları olan mesleki nitelik en yüksek birinci sınıf ($1,35\pm 0,72$), en düşük ikinci sınıf ($1,31\pm 0,63$), çalışma koşulları en yüksek birinci sınıf ($1,60\pm 0,65$), en düşük üçüncü sınıf ($1,43\pm 0,54$), cinsiyet en yüksek üçüncü sınıf ($3,15\pm 0,78$), en düşük birinci sınıf ($3,05\pm 0,77$), eğitim en yüksek üçüncü sınıf ($1,53\pm 0,97$), en düşük ikinci sınıf ($1,37\pm 0,74$), mesleki statü en yüksek üçüncü sınıf ($2,70\pm 1,06$), en düşük ikinci sınıf ($2,61\pm 1,08$) ve dış görünüm en yüksek üçüncü sınıf ($2,20\pm 1,17$), en düşük birinci sınıf ($1,97\pm 0,95$) öğrencilerinde olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin toplam ve alt boyut puan ortalamaları ile öğrencilerin akademik yılları arasında yapılan karşılaştırmada, istatistiksel açıdan anlamlı fark saptanmamıştır ($p>,05$) (Tablo 3).

Hemşirelik öğrencilerinin “Kariyer Geleceği Ölçeği” ve “Hemşirelik İmaj Algısı Ölçeği” toplam ve alt boyut puanları arasındaki ilişki Tablo 4’te incelenmiştir.

Tablo 4. Hemşirelik öğrencilerinin “Kariyer Geleceği Ölçeği ve Hemşirelik İmaj Algısı Ölçeği” puan ortalamaları arasındaki ilişkisi (N: 149)

	Kariyer geleceği toplam puanı	Kariyer uyumluluğu	Kariyer iyimserliği	Bilgi
Hemşirelik imaj algısı	,384**	,383**	,298**	,199
toplam puan	,000	,000	,000	,015
Mesleki nitelik	,467**	,458**	,380**	,212
	,000	,000	,000	,010
Çalışma koşulları	,328**	,339**	,242*	,172
	,000	,000	,003	,036
Cinsiyet	-,162	-,126	-,172	-,050
	,049	,127	,036	,544
Eğitim	,424**	,394**	,382**	,142
	,000	,000	,000	,085
Mesleki statü	,183	,175	,132	,158
	,025	,033	,109	,055
Dış görünüm	,286**	,268*	,240*	,148
	,000	,001	,003	,072

** Correlation is significant at the 0,01 level (2-tailed)

* Correlation is significant at the 0,05 level (2-tailed)

“Kariyer Geleceği Ölçeği” toplam puanı ile “Hemşirelik İmaj Algısı Ölçeği” toplam puanı arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ($r=,384$ ve $p<,000$) belirlenmiştir. Ayrıca ölçek alt boyutları arasında; mesleki nitelik ile kariyer uyumluluğu ($r=,458$ ve $p<,000$) ve kariyer iyimserliği ($r=,380$ ve $p<,000$), çalışma koşulları ile kariyer uyumluluğu ($r=,339$ ve $p<,000$), eğitim ile kariyer uyumluluğu ($r=,394$ ve $p<,000$) ve kariyer iyimserliği ($r=,382$ ve $p<,000$) arasında pozitif yönlü orta düzeyde, çalışma koşulları ile kariyer iyimserliği ($r=,242$ ve $p<,005$), dış görünüm ile kariyer uyumluluğu ($r=,268$ ve $p<,005$) ve kariyer iyimserliği ($r=,240$ ve $p<,005$) arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ilişki olduğu saptanmıştır (Tablo 4).

Tartışma

Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinde kariyer geleceği ölçeği ve hemşirelik imaj algısı ile ilişkisini belirlemek amacıyla, bir vakıf üniversitesinin hemşirelik öğrencileri örnekleminde yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $21,26\pm 1,67$ olup çoğunluğu Anadolu lisesi mezunu, kadın ve hemşireliği birinci tercih olarak seçtikleri belirlenmiştir (Tablo 1).

Konuya ilişkin yapılan çalışmalarda, maskülen ve androjen cinsiyet rolüne sahip olan üniversite öğrencilerinin kariyer geleceğindeki değişimlerle başa çıkma ve bu değişimlerden yararlanma yeteneğinin feminen ve belirsiz cinsiyet rolüne sahip öğrencilerden yüksek olduğu bulunmuştur (Siyez ve Yusupu, 2015). Erkeklerin kadınlarla karşılaştırıldığı diğer bir çalışmada, kendilerini tanıma, üstün ve zayıf yönlerini belirleme, eksikliklerini giderme, güçlü yönlerini geliştirme adına yapması gerekenleri yapma, bilgi ve becerilerine uygun hedefler seçme ve bir hareket planı oluşturma konusunda erkeklerin daha etkin olduğu bildirilmiştir (Güldü ve Kart, 2017). İşletme fakültesinde öğrenim gören 247 öğrenci ile yapılan bir çalışmada da

erkek öğrencilerin, iş piyasasına ilişkin sahip olduklarını düşündükleri bilginin kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu, buna karşın kariyer planlama algılarının sınıf değişkenine göre farklılık göstermediği vurgulanmıştır (Büyükyılmaz, Ercan ve Gökerik, 2016). Birinci sınıf kız ve erkek hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik imaj algısını belirlemek için yapılan nitel bir araştırmada ise erkek öğrencilerin hemşirelik mesleğini kadın cinsiyeti ile özdeşleştirdiği ve büyük bir kısmının iş güvencesi nedeniyle hemşireliği seçtiği, çok az öğrencinin ailelerine ve diğer insanlara yardım etmek için hemşirelik mesleğini seçtiği belirlenirken, katılımcıların çoğunun üniversiteye yerleştirme puanlarının istedikleri mesleğe yetmediği için hemşireliği seçtiği, mesleği seçerken cinsiyetin belirleyici bir etmen olmadığı ve erkeklerin de hemşirelik mesleğini yapması gerektiği üzerinde durulmuştur (Karabacak, Uslusoy, Alpar ve Bahçecik, 2012). Bu çalışmada, cinsiyetin belirleyici bir etmen olarak görünmemesinin, erkek öğrenci sayısının çok az olmasına bağlı olabileceği düşünülmüştür. Bu sonuçlar, hemşirelikte cinsiyet ile ilgili daha kapsamlı araştırmaların yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Karadaş, Duran ve Kaynak (2017)'in çalışmasında, hemşirelik öğrencilerin %67,5'inin bir kariyer planı olduğu, %68,4'ünün kariyer planlama konusunda desteğe gereksinim duymadığı ve kariyer planı olanların %29,6'sının lisansüstü eğitim alma isteğinde olduğu bildirilmiştir (Karadaş ve ark., 2017). Bu çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir (Tablo 1).

Günümüzde çalışma dünyasının hızla değiştiği ve esneklik isteğinin yüksek olduğu bildirilmektedir (Park ve ark., 2018; Rottinghaus ve ark., 2012). Çalışanların, geçmiş yıllarda iş yaşamlarının büyük bölümünde aynı pozisyonda kaldığı, ancak günümüzde kariyer geçişlerinin artık daha hızlı olduğu, bu nedenle de bireylerin değişen çalışma koşullarına uyum sağlayabilir olmaları gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca yalnızca mesleğe özgü beceri ve bilgilerin geliştirilmesinin yeterli olmadığı, aynı zamanda bu değişiklikleri başarılı bir şekilde yapmalarına yardımcı olabilecek meslekler arası yeterliliklerinin de geliştirilmesinin önem kazandığı vurgulanmaktadır (Park ve ark., 2018). Yapılan bir çalışmada, güçlü kariyer geleceği algısına sahip olan öğrencilerin kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği ve iş piyasasına ilişkin bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur (Güldü ve Kart, 2017). Hemşirelik son sınıf öğrencileri ile yapılan bir çalışmada, öğrencilerin kariyer geleceği ölçeği puan ortalamasının yüksek olduğu, iş piyasasına ilişkin algılanan bilgi alt boyutu puan ortalamasının, kariyer uyumluluğu ve kariyer iyimserliği alt boyut ortalamasına göre daha düşük bulunduğu bildirilmiştir (Sönmez, Önal ve Yıldız, 2019). Hemşirelik öğrencileri ile yapılan diğer bir çalışmada, kariyer uyumluluğu ve kariyer iyimserliğinin yüksek, iş piyasasına ilişkin algılanan bilgilerinin orta olduğu saptanmıştır (Karadaş ve ark., 2017). Aynı çalışmada, öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıfa göre KARGEL alt boyutlarından elde ettiği puanlar incelendiğinde, sınıflar arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür (Karadaş ve ark., 2017). Bu çalışmada ise iş piyasasına ilişkin algılanan bilgi alt boyutu puan ortalamasının en yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin kariyer geleceğine ilişkin algılarının (kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği ve algılanan kariyer bilgisi) tüm sınıflarda kısmen düşük olduğu görülmüştür. Özellikle de son sınıfa gelindiğinde puanların daha da düşmesi dikkat çekmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin, yoğun hemşirelik eğitim programları ile birlikte, kuramsal ve uygulamadaki hemşirelik rolleri arasındaki farklılık, istihdam kaybı, düşük ücret, yoğun mesai, gece nöbetleri gibi algılandıkları engellerin kariyer geleceği ile ilgili algılarının düşmesine neden olabileceği düşünülmektedir (Tablo 2).

Meslek imajı, bireylerin mesleki tutum ve davranışlarını etkilemesi nedeniyle büyük bir önem taşımaktadır. Toplum tarafından saygı görmeme veya önemsiz görülme durumu, o mesleğin çalışanları üzerinde olumsuz bir etki oluşturarak iş doyumunda azalma, örgütsel bağlılığın zayıflaması, iş ortamında yüksek düzeyde gerilim ve işten ayrılmalara yol açabilmektedir (Özata ve Aslan, 2010). Konuya ilişkin yapılan bir çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik mesleğine yönelik imaj algılarının orta düzeyde olduğu bulunmuştur (Özkan, Ünver, Avcıbaşı, Semerci ve Fındık, 2017). Hemşirelik son sınıf öğrencileri ile yapılan bir çalışmada, katılımcıların çoğunluğunun sevgi ve güler yüz gibi olumlu imaj algısına sahip olduğu, hemşirelik mesleğine bahçıvan, melek, yürek/ kalp, değişim gibi sözcüklerle olumlu bir bakış açısının olduğu belirtilmiştir (Özmen ve Çetinkaya, 2016). Google Görseller ve Shutterstock'ta "hemşire" arama terimi ile elde edilen ilk 100 resmin analiz edildiği bir çalışmada, hemşirelik görüntülerinin çoğunluğunun kısmen mesleki bir görünümde olduğu, hemşirelerin yalnızca hastaları rahatlatmak ve veri kaydetmek şeklinde tanımlandığı ve klinik görevler veya araştırma gibi bilimsel etkinliklerde bulunan hemşirelerin bu tanımlamalarda yer almadığı belirtilmiştir (Koo ve Lin, 2016). 19 klinik hemşiresi ile yapılan nitel bir çalışmada, hemşirelik mesleğinin İslam kültüründen etkilendiği, iş tanımında hemşireler arasında farklı olumlu ve olumsuz görüşlerin olduğu, hemşirelerin birçok rol üstlendiği, özgüven konusunda yetersizlik yaşandığı belirtilmiştir. Aynı çalışmada hemşire yöneticilerin, hemşire yeterliliğini ve sürekli mesleki gelişimi artırarak hemşirelik imajının iyileştirilebileceği önerilmiştir (Gunawan, Aunguroch, Sukarna, Nazliansyah ve Efendi, 2018). Diğer bir çalışmada, hemşirelik imajının, personel alımı ve hemşire eksikliği, hemşireliğe kaynak ayrılması, hemşirelerin iş performansı, iş yükü, tükenmişlik ve iş doyumunun düşmesi, hemşirelere karşı şiddet, kamu güvencesi ve maaşlar açısından çok önemli olduğu bildirilmiştir (Rezaei-Adaryani, Salsali ve Mohammadi, 2012). Bu çalışmada da öğrencilerin hemşirelik imaj algılarının zayıf olduğu, akademik yıllara göre de değişmediği görülmüştür. Mesleğin başarısı, toplumun bakışı, farklı meslek gruplarının görüşleri, medya ve kültürel etkenler, meslek üyelerinin tutum ve davranışlarının meslek imajını etkilediği belirtilmektedir. Ayrıca, olumlu bir meslek imajı, mesleğe güvenirlilik ve yeterlilik kazandırırken, çalışanlara da özgüven ve mesleki doyum sağlamaktadır (Dost, 2014). Katılımcıların klinik uygulamalara çıktığında çalışma koşullarını görmesi, klinikte rehber hemşirelerin yetersizliği, tükenmişliği, iş doyumunun az olması ve özgüven eksikliği, eğitim farklılıkları ve erkek hemşire azlığı gibi etmenlerin meslek

imajı algılarının zayıf olmasına neden olabileceği düşünülmektedir (Tablo 3).

Kariyer uyumluluğu, toplumun beklentileri ve bireyin toplum beklentilerine nasıl yanıt verdiği olmak üzere iki önemli konu üzerinde yoğunlaşmaktadır (Kalafat, 2014). Bireylerin gelecekte mesleki gelişim ve hedeflerine erişebilmesi için kariyerle ilgili farkındalık oluşturulması gerekmektedir. Bu anlamda kariyerle ilgili yapılan çalışmalar, ani ve olası değişikliklere uyumu arttırmakta, kariyer geleceği hakkında ve mesleki hedeflerini yaşama geçirme sürecinde olumlu tutum kazandırmakta ve mesleki gelişime yönelik atılan her adım hedeflerine yaklaşma konusunda kariyer farkındalığı geliştirmelerini sağlamaktadır. Bu farkındalık ile birlikte gelişen mesleki görüş, kıdem ve yeterlilik durumunun, bireyin kariyer planlamalarının güçlendirilmesine katkı sağladığı üzerinde durulmaktadır. Özellikle bireyin geleceğe dönük olması ve mesleğine ilişkin olumlu bir bakış açısına sahip olması iş performansını arttırmakta ve güçlüklerle başa çıkmasına yardımcı olmaktadır (Savickas, 1997, 2002; Kalafat 2014). İmajla ilgili çalışmalarda, toplumun hemşirelik mesleğini kendileri, çocukları veya öğrencileri için kariyer seçeneği olarak önermedikleri; hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik imajının toplumun meslek hakkındaki görüşlerinden etkilendiği ve öğrencilerin bu mesleği seçmelerinde olumsuz etki yarattığı bildirilmektedir (Morris-Thompson, Shepherd, Plata ve Marks-Maran, 2011; Özkan ve ark., 2017). Hemşirelerin mesleki başarılarını, işten ayrılma niyetlerini, statü, güç ve hemşirelik bakımını geliştirme becerilerini etkileyen etmenlerin başında hemşirelik imajının olduğu vurgulanmaktadır (Kartal ve Kantek, 2018). Dolayısıyla kariyer geleceği algısını etkileyen en önemli faktörlerden birinin de hemşirelik imajı olduğu belirtilmektedir. Bu çalışmada elde edilen bulgular (Tablo 4) da bu düşüncüyü doğrular şekilde hemşirelik imajı algısı ile kariyer geleceği algısı arasında orta düzeyde ve anlamlı ilişkiyi göstermektedir. İmaj algısının artırılmasıyla kariyer geleceğiyle ilgili algıların yükselebileceği söylenebilir. Dolayısıyla daha güçlü kariyer planlamaları yapabilen bireylerde, mesleki doyumun artabileceği, güdülenmenin ve iş veriminin yükselebileceği ve bu nedenle sağlık sistemine katkısının daha fazla olabileceği, bunun da hem toplum hem de hemşirelerde imaj algısının yükselmesine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda; öğrenci hemşirelerin kariyer geleceğine ilişkin algılarının (kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği ve algılanan kariyer bilgisi) düşük olduğu, hemşirelik imaj algılarının zayıf olduğu ve akademik yıllara göre istatistiksel bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin kariyer geleceği ile hemşirelik imaj algıları arasında orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Bu çalışmanın bulguları, öğrenci hemşirelerin kariyer geleceği algılarının geliştirilmesi, hemşirelik imajının artırılması ve bu konu ile ilgili eğitimcilerin ve öğrencileri desteklemesi gerekliliğini vurgulamak açısından önem taşımaktadır. Bu sonuçlar doğrultusunda;

- Hemşirelerin imajına yönelik algılarının izlenmesi ve iyileştirilmesine yönelik medya ve sivil toplum örgütleriyle birlikte çalışmaların yapılması,
- Kariyer geleceği algılarının geliştirilmesi ve desteklenmesi, özellikle de kariyer seçeneklerine ilişkin bilgi düzeylerine yönelik kariyer gelişim fırsatlarının artırılması,
- Kariyer geleceği algıları ve hemşirelik imajını etkileyen etmenlerin belirlenmesine yönelik kapsamlı ve geniş kitleleri içine alan araştırmaların yapılması önerilebilir.

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma için Yeditepe Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (KA EK karar No: 986 ve 12/03/2019 tarihli) etik kurul izni alınmıştır.

Çıkar Çatışması: Bildirilmemiştir.

Finansal Destek: Yoktur.

Katılımcı Onamı: Çalışmaya katılan öğrenci hemşirelerden bilgilendirilmiş yazılı onam alınmıştır.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was obtained from Yeditepe University Clinical Research Ethics Committee for this study (KA EK decision No: 986 and dated 12/03/2019).

Conflict of Interest: Not declared.

Funding: None.

Informed Consent: Written informed consent was obtained from the student nurses participating in the study.

Kaynaklar

Büyükyılmaz, O., Ercan, S. & Gökerik, M. (2016). Öğrencilerin kariyer planlama tutumlarının demografik faktörler açısından değerlendirilmesi : Karabük Üniversitesi İşletme Fakültesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 2065–2076.

Dost, A. (2014). *Hemşirelik mesleğine yönelik imaj ölçeği geliştirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul, Türkiye. YOKTEZ <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

- Güldü, Ö. & Kart, M. E. (2017). Kariyer planlama sürecinde kariyer engelleri ve kariyer geleceği algılarının rolü. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 72(2), 377–400. https://doi.org/10.1501/sbfter_0000002450
- Gunawan, J., Aunguroch, Y., Sukarna, A., Nazliansyah & Efendi, F. (2018). The image of nursing as perceived by nurse: A phenomenological study. *Nursing and Midwifery Studies*, 7, 180–185. https://doi.org/10.4103/nms.nms_24_18
- Kalafat, T. (2012). Kariyer geleceği ölçeği (KARGEL): Türk örneklemi için psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(38), 169–179.
- Kalafat, T. (2014). *Kariyer geleceği algısını etkileyen kişisel faktörlerin belirlenmesine yönelik bir model çalışması* (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara, Türkiye. YOKTEZ <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Karabacak, Ü., Uslusoy, E., Alpar, Ş. E. & Bahçecik, N. (2012). Image of nursing held by nursing students according to gender: A qualitative study. *International Journal of Nursing Practice*, 18(6), 537–544. <https://doi.org/10.1111/ijn.12008>
- Karadaş, A., Duran, S. & Kaynak, S. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin kariyer uyumu ve iyimserlik düzeylerinin belirlenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1–9. <https://doi.org/10.22312/sdusbed.224956>
- Kartal, H. & Kantek, F. (2018). Yönetici hemşirelerde hemşirelik imajı ölçeğinin psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Bakırköy Tıp Dergisi*, 14(2), 190–197. <https://doi.org/10.5350/BTDMJB.20170322030251>
- Khorshid, L., Eşer, I., Çınar, Ş. & Arslan, G. (2005). Öğrencilerin toplumdaki hemşirelik imajına ilişkin görüşleri. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 22(Özel Sayı), 581–588.
- Koo, M. & Lin, S. C. (2016). The image of nursing: A glimpse of the Internet. *Japan Journal of Nursing Science*, 13(4), 496–501. <https://doi.org/10.1111/jjns.12125>
- Morris-Thompson, T., Shepherd, J., Plata, R. & Marks-Maran, D. (2011). Diversity, fulfilment and privilege: The image of nursing. *Journal of Nursing Management*, 19(5), 683–692. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2834.2011.01268.x>
- Özata, M. & Aslan, Ş. (2010). Hastanede çalışan hemşirelerin mesleki imaj algılamalarının araştırılması. *Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 10(19), 251–268. [https://doi.org/10.1016/S0344-0338\(11\)80729-6](https://doi.org/10.1016/S0344-0338(11)80729-6)
- Özkan, Z. K., Ünver, S., Avcıbaşı, İ. M., Semerci, R. & Fındık, Ü. Y. (2017). Bir grup hemşirelik öğrencisinin mesleğe yönelik imaj algısı. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 19(1), 38–47.
- Özmen, D. & Çetinkaya, A. (2016). Hemşirelik son sınıf öğrencilerinin mesleki algılarına yönelik nitel bir çalışma. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 18(1), 40–52.
- Park, C. J., Rottinghaus, P. J., Wang, Z., Zhang, T., Falk, N. A. & Ko, S. J. (2018). Measurement invariance of the career futures inventory—revised across general and client samples. *Journal of Career Assessment*, 27(4), 1–15. <https://doi.org/10.1177/1069072718816514>
- Rezaei-Adaryani, M., Salsali, M. & Mohammadi, E. (2012). Nursing image: An evolutionary concept analysis. *Contemporary Nurse*, 43(1), 81–89. <https://doi.org/10.5172/conu.2012.43.1.81>
- Rottinghaus, P. J., Buelow, K. L., Matyja, A. & Schneider, M. R. (2012). The career futures Inventory-Revised: Measuring dimensions of career adaptability. *Journal of Career Assessment*, 20(2), 123–139. <https://doi.org/10.1177/1069072711420849>
- Rottinghaus, P. J., Day, S. X. & Borgen, F. H. (2005). The career futures inventory: A measure of career-related adaptability and optimism. *Journal of Career Assessment*, 13(1), 3–24. <https://doi.org/10.1177/1069072704270271>
- Savickas, M. L. (1997). Career adaptability: An integrative construct for life-span, life-space theory. *The Career Development Quarterly*, 45(3), 247–259. <https://doi.org/10.1002/j.2161-0045.1997.tb00469.x>
- Savickas, M. L. (2002). A promise fulfilled. *American Journal of Career Development*, 11(3), 7–8. <https://doi.org/10.1177/103841620201100302>
- Siyez, D. M. & Yusupu, R. (2015). Üniversite öğrencilerinde kariyer uyumluluğu ve kariyer iyimserliğinin cinsiyet rolü değişkenine göre incelenmesi. *İş, Güç, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 17(1), 78–88. <https://doi.org/10.4026/1303-2860.2015.0270.x>
- Sökmen, A. & Aydıntan, B. (2016). Kariyer geleceği algısının iş tatmini ve işten ayrılma niyetine etkisi: bir kamu kurumunda araştırma. *Journal of Business Research - Turk*, 8(3), 251–251. <https://doi.org/10.20491/isarder.2016.199>
- Sönmez, B., Önal, M. & Yıldız, G. (2019). Hemşirelik son sınıf öğrencilerinin kariyer değerleri ve kariyer geleceği arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6(1), 126–134. <https://doi.org/10.17681/hsp.415119>

Tzeng, H. M. (2006). Testing a conceptual model of the image of nursing in Taiwan. *International Journal of Nursing Studies*, 43(6), 755–765. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2005.10.004>

Wańkiewicz, A., Wańkiewicz, P., Golubka, P., Golubka, W., Dłuski, D., Mierzyński, R., Darmochwał-Kolarz, D. & Emeryk, A. (2015). Examining the image of nursing among the children hospitalized in the oncology ward. *Polish Journal of Public Health*, 125(2), 90–93. <https://doi.org/10.1515/pjph-2015-0031>

World Health Organization. (2016). *Nursing and Midwifery - WHO Global Strategic Directions for Strengthening Nursing and Midwifery 2016–2020*. Geneva, Switzerland: World Health Organization Press. https://www.who.int/hrh/nursing_midwifery/en/